

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/70/2021
Identifikačné číslo spisu: 5811207326
Dátum vydania rozhodnutia: 21.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Míničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5811207326.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Míničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu Mario Vétrík - VE - MAL, s miestom podnikania Nábrežie Dr. Aurela Stodolu 1778/38, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 36 991 805, zastúpeného JUDr. Dušanom Jančim, advokátom so sídlom Garbiarska 695, 031 01 Liptovský Mikuláš, proti žalovanému K. G., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. zastúpenému BUKNA, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Jánoškova 1545, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36 865 044, v konaní o zaplatenie 31.341,33 EUR s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2Cb/36/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 24. júna 2020, č. k. 13Cob/213/2019-559, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 03.04.2019, č. k. 2Cb/36/2013-459, výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 2.216,99 Eur spolu s úrokom z omeškania 8,75 % ročne od 16.04.2013 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol výrokom III. tak, že žalovanému sa proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov v rozsahu 85,86 % a výrokom IV. priznal štátu proti žalobcovi nárok na náhradu trov štátu v rozsahu 64 %.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že v predmetnom spore si žalobca žalobou uplatnil nárok na zaplatenie istiny vo výške 31.343,33 Eur titulom neuhradených faktúr zo zmluvy o dielo, ktorými faktúrami boli účtované navyše práce (001/2008 - 467.500,- Sk a fa č. 002/2008 v sume 263.889,- Sk) a jednak titulom doplatku ceny diela (fa č. 003/2008 v sume 212.800,- Sk).

3. Vykonaným dokazovaním zisteného skutkového stavu, právne posúdeného za aplikácie ust. § 536 ods. 1 a 3, § 537 ods. 1 až 3, § 546 ods. 1 a 2, § 548 ods. 1 a 2 § 549 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka okresný súd dospel k záveru o dôvodnosti žaloby v časti priznanej výrokom I. a o jej nedôvodnosti vo zvyšnej časti.

Konajúci súd zistil, že medzi žalobcom ako zhotoviteľom a žalovaným ako objednávateľom bola dňa 18.07.2007 uzavretá Zmluva o dielo č. 7/2003, na základe ktorej sa žalobca ako zhotoviteľ zaviazal pre žalovaného ako objednávateľa (v rámci subdodávky) vykonať dielo - „rekonštrukciu balkónov na bytovom dome Belanská 552, Liptovský Hrádok“ (ďalej len „zmluva“). V článku I. zmluvy pod názvom - Predmet plnenia bolo dohodnuté, že rekonštrukcia balkónov bude prevedená podľa projektovej dokumentácie predloženej objednávateľom s prípadnými zmenami počas realizácie odsúhlasenými medzi objednávateľom a zhotoviteľom.

Pri prácach bude použité uchytenie do stien chemickými kotvami a výplne zábradlia budú z bezpečnostného skla. V článku II. - Cena diela je uvedené, že bola dohodnutá zmluvná cena určená na základe cenovej ponuky 1.607.000,- Sk (vrátane DPH

a inžinierskej činnosti). V cene diela boli zahrnuté (obsiahnuté) aj náklady na vybudovanie, prevádzku, údržbu a vypratanie zariadenia staveniska zhotoviteľa a odvoz sutín. V tomto článku bolo ďalej dohodnuté, že cena je záväzná a môže byť upravená len v prípade, keď dôjde k zmene rozsahu dojednaných prác.

Táto zmena sa môže uskutočniť len po dohode objednávateľa a zhotoviteľa.

Rozpočet tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy. V článku III. Doba plnenia - bolo medzi účastníkmi zmluvného vzťahu dohodnuté, že žalobca ako zhotoviteľ sa zaväzuje zhotoviť dielo v dojednanej dobe so začiatkom 11.07.2007 a termínom ukončenia do 31.09.2007.

4. Ďalej mal okresný súd za zistené, že dňa 20.11.2007 bol uzavretý Dodatok

č. 1 k Zmluve o dielo č. 7/2007, ku ktorého uzavretiu okrem žalobcu a žalovaného pristúpil aj „sprostredkovateľ“ - Bratislava Tourist Service, s.r.o., Hlavné námestie

č. 3, Bratislava, IČO: 35 873 051, predmetom ktorého bolo zabezpečenie (dodanie) stavebného materiálu vo výške 14.273,39 Eur (430.000,- Sk s DPH) pre žalobcu

ako zhotoviteľa, ktorá suma bude vyúčtovaná objednávateľovi, t.j. žalovanému s tým, že žalovaný sa zaviazal uhradiť sprostredkovateľovi uvedenú sumu do 20.12.2007

a zvyšnú časť - 995,82 Eur (30.000,- Sk) sa zaviazal uhradiť do 25.12.2007.

Zároveň sa dohodlo, že o túto sumu - 430.000,- Sk s DPH bude ponížená celková cena diela (celková fakturovaná suma za vykonané dielo) - 53.342,63 Eur (1.607.000,- Sk).

5. Dokazovaním okresný súd nemal preukázané, že by strany sporu ako účastníci zmluvného vzťahu uzatvorili dodatok k zmluve o dielo, ktorého obsahom by bola zmena ceny diela z dôvodu zmeny rozsahu dojednaných prác na diele (a teda z dôvodu vzniku navyše prác alebo prác iného, v cenovej ponuke neuvedeného druhu),

ako to vyžadoval článok II. a XII. zmluvy.

6. Pokiaľ išlo o rozsah predmetu diela na základe ústnej zmluvy o dielo, okresný súd vychádzal z rozpočtu, ktorý bol prílohou Dodatku č. 1 k Zmluve o dielo č. 58/2007, keďže ako zistil, tento zodpovedal rozpočtu a rozsahu prác a použitého materiálu vykonaného žalobcom v jeho liste zo dňa 19.01.2008. Vychádzajúc z dodatku č. 1, ktorý sa premietol čo do rozsahu prác aj do ústne uzatvorenej zmluvy o dielo medzi žalobcom a žalovaným (prakticky navyše práce), čo preukázal zhodný (totožný) rozsah vykonaných prác žalobcom podľa ústnej zmluvy a špecifikovaný v Dodatku č. 1

k Zmluve o dielo č. 58/2007, patril žalobcovi nárok na zaplatenie ceny diela,

ale vo výške 66.786 Sk a nie v sume, ktorú si uplatnil. Okresný súd uviedol,

že nemohol vychádzať zo Znaleckého posudku č. 58/2016, keďže tento pri odpovedi na zadanú úlohu č.

1 o nacenení navyše prác vychádzal z cenovej úrovne z roku 2016, pričom realizácia balkónov sa vykonala v roku 2007 až v roku 2008, čo nepochybne vzhľadom na index cien malo dopad aj na výslednú znalcom určenú cenu

23.142,994 Eur. Žalobcovi mohol vzniknúť nárok len na taký rozsah prác podľa uzatvorenej ústnej zmluvy o dielo, na ktorý sa zaviazal sám žalovaný

a ten bol čo do obsahu a rozsahu zhodný s obsahom a rozsahom prác vykonaných žalobcom na časti

ním vykonaného diela (formou tzv. naviac prác). Okresný súd preto priznal žalobcovi istinu 2.216,99 Eur s úrokom z omeškania 8,75 % určeným podľa

§ 369 ods. 2 Obchodného zákonníka, pričom omeškanie nastalo 16.04.2013, t.j. dňom nasledujúcim po tom, čo ho na zaplatenie tejto sumy žalobca požiadal (dňa 15.04.2013 bol žalovanému doručený platobný rozkaz spolu so žalobou) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Okresný súd uzavrel, že obsahom uzatvorenej ústnej zmluvy o dielo nebola dohoda o zmluvnej pokute a úrokoch z omeškania, preto žalobcom nárokované príslušenstvo nemohol priznať v ním žiadanej výške a rovnako ho zamietol.

7. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 C.s.p.

a z dôvodov § 255 ods. 1 C.s.p. a o nároku na náhradu trov štátu okresný súd rozhodol podľa § 259 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

8. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 24.06.2020, č. k. 13Cob/213/2019-559, rozsudok súdu prvej inštancie

vo výroku II., ktorým vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol, v závislom výroku III., podľa ktorého žalovanému bol proti žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov

v rozsahu 85,86 % a IV., ktorým bol štátu proti žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov štátu v rozsahu 64 %, potvrdil. Odvolanie žalobcu v podaní zo dňa 30. apríla 2019 proti rozsudku Okresného súdu Námestovo zo dňa 3. apríla 2019,

č. k. 2Cb/36/2013-459 vo výroku I. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu 2.216,99 Eur spolu s úrokom z omeškania 8,75 % ročne od 16.04.2013 do zaplatenia

v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, odmietol. Odvolací súd ďalej rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

9. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd s poukazom na § 387 ods. 1, 2 C.s.p. uviedol, že súd prvej inštancie na základe správne zisteného skutkového stavu dospel

k správne právne záveru, a preto konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

10. Odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku dal odpovede na všetky podstatné a zásadné okolnosti danej sporovej veci.

Jeho odôvodnenie má atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 C.s.p. Okresný súd vyjadril žalobcov nárok, obranu žalovaného a k tomuto nároku, na základe výsledkov dokazovania vyvodil skutkové závery, ktoré aj právne vyhodnotil. Dodal, že účelom riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia nie je zahliť súdne rozhodnutie odpoveďami na jednotlivé otázky sporových strán, ale vyjadriť podstatu sporovej veci a jej skutkové a právne posúdenie, k čomu zo strany súdu prvej inštancie aj došlo.

11. Krajský súd ďalej uviedol, že postupom okresného súdu nedošlo k zásahu do práv

a oprávnených záujmov žalobcu. Priebeh konania pred súdom prvej inštancie umožňoval tak žalobcovi, ako aj žalovanému, uplatňovať prostriedky procesnej obrany, procesného útoku. Ani jednej zo sporových strán nebolo upreté žiadne právo vyplývajúce z procesnoprávneho predpisu v súvislosti s konaním pred okresným súdom. K rozsahu a spôsobu dokazovania pred okresným súdom krajský súd zvyrazňuje to, že sporová strana má právo označovať a predkladať dôkazy.

Odvolací súd zdôraznil, že v konečnom dôsledku je to súd, ktorý rozhoduje, ktoré z označených a predložených dôkazov vykoná, resp. nevykoná.

12. Na základe vyššie uvedených dôvodov v procesnej rovine odvolací súd nezistil,

že by boli porušované okresným súdom základné procesnoprávne princípy.

V súlade s Čl. 6 ods. 1 C.s.p., ako aj pôvodným procesnoprávnym predpisom, ktorým bol Občiansky súdny poriadok, strany sporu, t. j. tak žalobca, ako aj žalovaný mali podľa krajského súdu zabezpečené v sporovom konaní rovné postavenie, ktoré spočívalo v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku

a prostriedky procesnej obrany.

13. K zvýrazneniu vecnej správnosti rozsudku okresného súdu považoval odvolací súd

za potrebné poukázať na predmet žaloby, a tým súdneho konania, ktorý žalobca vymedzil ako zaplatenie ceny stavebných prác podľa Zmluvy o dielo č. 7/2007 uzavretej so žalovaným ako objednávateľom (ďalej len „zmluva o dielo“) na základe projektovej dokumentácie, vyúčtovaných faktúrou č. 003/2008 na sumu 212.800,-Sk

a prác naviac nezahrnutých v projektovej dokumentácii vyúčtovaných faktúrou

č. 002/2008 v sume 263.889,-Sk a faktúrou č. 001/2008 v sume 467.500,-Sk, nárok

na zaplatenie zmluvnej pokuty a úroku z omeškania.

14. S odkazom na § 536 a nasl., § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka odvolací súd zdôraznil, že z výsledkov vykonaného dokazovania bolo zrejmé a zo strany žalobcu nebolo ani odvolacím dôvodom namietané, že v dôsledku úrazu došlo k stavu ukončenia prác zo strany žalobcu, čo bolo následne rešpektované, t.j. dielo nebolo žalobcom odovzdané jeho riadnym ukončením. Z tohto dôvodu nastupovala potom povinnosť žalobcu zosumarizovať rozsah vykonaných prác od momentu ich začatia do momentu ukončenia právneho vzťahu a bolo potrebné žalobcom rozsah týchto prác vo vzťahu k uplatneným nárokom na zaplatenie ceny diela pred okresným súdom preukázať, čo sa mu nepodarilo. Vykonané dokazovanie však preukázalo, že dielo bolo žalobcom vykonávané v období od 23.07.2007 do 13.12.2007, kedy došlo

k smrteľnému úrazu pracovníka a práce boli prerušené, dielo bolo v tomto období

v podstatnej časti vykonané, pričom v období po ukončení prerušenia od 01.04.2008 do 15.05.2008 sa mali vykonať len dokončovacie práce - nátery, časť dlažby, omietky, výmena skiel, špárovacie práce, okapové plechy, osadenie balkónov vo fasáde - vysprávky, a to žalovaným, čo žalobca nevyvrátil. Ak žalobca k faktúre

č. 003/2008 len tvrdil vykonanie diela, ale nedokázal presný rozsah vykonaných prác podľa zmluvy o dielo č. 7/2007, t.j. zrealizovanej a nezrealizovanej časti, bolo potrebné súhlasiť so zvoleným postupom okresného súdu, ktorý zo zistení, že dielo

sa budovalo 188 dní, z čoho žalobca práce vykonával 143 dní a žalovaný 45 dní ustálil, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie ceny za ním zrealizované dielo

v rozsahu 76,6 % z pevne dohodnutej ceny diela 1.607.000,- Sk, čo predstavuje sumu 1.222.284,20 Sk. Vzhľadom k tomu, že nebolo sporné a vyplývalo to i zo žalobcom vystavenej faktúry č. 003/2008, že žalovaný uhradil cenu diela v sume 1.394.200 Sk, potom nárok žalobcu na zaplatenie sumy 212.800,- Sk nevznikol, a preto v tejto časti okresný súd podľa odvolacieho súdu správne postupoval, ak žalobu zamietol.

15. Vo vzťahu k druhému výroku rozsudku krajského súdu, ktorým došlo k odmietnutiu odvolania žalobcu v podaní zo dňa 30. apríla 2019 proti výroku I. rozsudku Okresného súdu Námestovo zo dňa 3. apríla 2019, č. k. 2Cb/36/2013-459, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 2.216,99 Eur

s príslušenstvom, krajský súd uviedol, že žalobca v tejto časti podaného odvolania nebol osobou oprávnenou na podanie odvolania a v tejto časti jeho odvolanie preto odmietol podľa ust. § 386 písm. b/ C.s.p., pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 369 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 v spojení s Čl. 4 a § 262 ods. 1 C.s.p.

17. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 608 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C.s.p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala

jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) uviedol, že závery konajúcich súdov

sú formulované protirečivo a vyznievajú zmätočne, čím sa nabudzuje dojem arbitrárneho rozhodovania. Súd na jednej strane vyslovil, že má za preukázané,

že stavba bola v dobe kedy žalobca prestal s vykonávaním prác prakticky

pred dokončením, čo potvrdzujú výpovede viacerých svedkov, následne vyslovil,

že má za preukázané, že žalobca vykonal dielo len na 76,06 %. Dokončovacie práce podľa dovolateľa určite nepredstavujú 23,94 % prác na diele. Navyše prvoinštančný súd a v nadväznosti na tento aj odvolací súd vo svojich odôvodneniach ďalej argumentujú, že strany nepredložili žiadny dôkaz na preukázanie reálneho rozsahu dokončenia diela v období, keď práce ukončil žalobca, čo opätovne nesúhlasí

s konštatovaním súdu obsiahnutým v odôvodnení, že v čase keď žalobca prerušil práce na diele, toto bolo prakticky pred dokončením.

19. Dovolateľ ďalej uviedol, že okresný súd priznal úrok z omeškania 8,75 % ročne

od 16.04.2013, čiže rozdielne oproti žalobcom požadovaným úrokom z omeškania plynúcim od 27.01.2008, kedy boli splatné faktúry za práce navyiac. To, že žalovaný tieto faktúry obdržal potvrdil na základe jeho výpovede v trestnom konaní vedenom

na okresnom súde Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1T/32/2009, kde počas výsluchu

na hlavnom pojednávaní dňa 29.03.2011 08:50 hod. vypovedal, že obdržal faktúry za práce navyiac od žalobcu, riešila ich následne jeho právnička a dokonca mu nejaké doklady zasielal naspäť. Spis trestného konania Okresného súdu Liptovský Mikuláš bol súčasťou konania a s jeho obsahom sa prvoinštančný súd oboznámil

na pojednávaní dňa 27.10.2014. Žalovaný teda už podľa žalobcu v tom čase vedel, že boli vykonané práce navyiac, ako aj cenu, ktorú mu fakturoval. V tomto svetle podľa názoru dovolateľa neobstojí argumentácia súdu, že žalovaný bol podľa vykonaného dokazovania požiadaný na platbu až doručením platobného rozkazu.

20. Dovolateľ poukázal aj na to, že vo svojom odvolaní argumentoval aj týmito skutočnosťami a argumentoval, že žaloba nemala byť v časti úrokov z omeškania zamietnutá v takom rozsahu, v akom to urobil prvoinštančný súd. K tejto namietanej skutočnosti sa však odvolací súd nemal žiadnym spôsobom vyjadriť.

Absencia argumentácie súdu prvej inštancie v tomto smere podľa dovolateľa opätovne robí jeho rozhodnutie arbitrárnym a nepreskúmateľným.

21. Podľa názoru dovolateľa ďalej došlo postupom súdu k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, a to tým, že súd nepostupoval v súlade s § 51a ods. 5 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy, v zmysle ktorého „Ak je posudok nejasný alebo neúplný, znalec sa požiada

o doplnenie alebo vysvetlenie. Ak to nevedie k potrebnému výsledku, priberie sa iný znalec.“ Súd má tak podľa dovolateľa povinnosť v prípade nejasnosti alebo neúplnosti znaleckého posudku požiadať o jeho doplnenie alebo vysvetlenie, ktoré

by nejasnosť alebo neúplnosť odstránilo, v prípade neúspechu tejto možnosti nastupuje ďalšia povinnosť, a to pribratie iného znalca. Okresný súd túto vadu neodstránil, ako ani odvolací súd vo svojom rozhodnutí, počas pojednávania 05.03.2019, kedy bol vypočutý znalec Ing. Miroslav Ferkl, ktorému zo strany súdu neboli položené žiadne doplňujúce otázky. Znalec nebol ani písomne požiadaný

o doplnenie alebo vysvetlenie. Okresný súd však označil znalecký posudok č. 63/2016 ako neschopný určiť cenu prác navyiac, keďže tento posudok mal podľa jeho názoru chybu v oceňovaní prác. Podľa názoru dovolateľa takýmto postupom došlo

k výraznému zásahu do jeho práva na spravodlivý proces, keď súd pri tak dôležitej otázke, akou je ocenenie prác navyiac, nepostupuje v súlade s citovaným ustanovením predmetnej vyhlášky, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

22. V ostatnej časti dovolania poukázal žalobca okrem iného aj na nesprávnosť hodnotenia znaleckého posudku konajúcimi súdmi.

23. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení dovolateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

24. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací

[§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C.s.p.“)],

po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený podľa § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému

nie je dovolanie prípustné.

26. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

27. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

28. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d)

v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Podľa § 428 C.s.p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

30. Podľa § 431 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

31. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Z tohto dôvodu

je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C.s.p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

32. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ prioritne v tom, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, nepreskúmateľný a vnútorne rozporný.

33. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických

a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

34. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

35. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

36. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov

a obranou proti takému uplatneniu.

37. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

38. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005 z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument,

ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

39. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že súd prvej inštancie jasným a zrozumiteľným spôsobom vyjadril svoje skutkové zistenia, úvahy, ako aj právne zhodnotenie sporovej právnej veci, predmetom ktorej bol nárok žalobcu na zaplatenie ceny diela a práce navyiac. Dodal, že strany si dohodli za súčasť zmluvy aj kolaudáciu prevedených prác a spísanie preberacieho protokolu. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu uviedol, že žalobca do Zápisnice

o pojednávaní zo dňa 06. novembra 2013 potvrdil, že písomný protokol o odovzdaní a prevzatí vykonaných prác nie je podpísaný žalovaným. Zároveň však predložil doklad - listinu označenú „Odovzdanie dokončenej stavby“ bez uvedenia dátumu (prílohová obálka na č. l. 107 spisu), ku ktorej tvrdil, že táto bola pripravená dňa 05.03.2008, avšak žalovaný ju nepodpísal, ako aj list zo dňa 19.3.2008 (prílohová obálka na č. l. 107 spisu), ktorým oznámil dokončenie poslednej časti prác na rekonštrukciu balkónov s tým, že odovzdáva stavbu do užívania. Preto nebolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že preberací protokol strany spolu spísali, teda

k odovzdaniu diela nedošlo spôsobom a postupom dojednaným v zmluve o dielo. Odvolací súd zdôraznil, že ak žalobca k faktúre č. 003/2008 len tvrdil vykonanie diela, ale nedokázal presný rozsah vykonaných prác podľa zmluvy o dielo č. 7/2007, t.j. zrealizovanej a nezrealizovanej časti, bolo potrebné súhlasiť so zvoleným postupom okresného súdu, ktorý zo zistení, že dielo sa budovalo 188 dní, z čoho žalobca práce vykonával 143 dní a žalovaný 45 dní ustálil, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie ceny za ním zrealizované dielo v rozsahu 76,6% z pevne dohodnutej ceny diela 1.607.000,- Sk, čo predstavuje sumu 1.222.284,20 Sk. Vzhľadom k tomu, že nebolo sporné a vyplývalo to i zo žalobcom vystavenej faktúry č. 003/2008, že žalovaný uhradil cenu diela v sume 1.394.200 Sk, potom nárok žalobcu na zaplatenie sumy 212.800,- Sk nevznikol, a preto v tejto časti okresný súd postupoval podľa odvolacieho súdu správne, ak žalobu zamietol. Odvolací súd považoval za správny aj ten postup okresného súdu, ktorým pri určení výšky ceny navyiac prác podľa ústnej zmluvy o dielo vychádzal z Dodatku č. 1.

40. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejme podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že z obsahu odvolania žalobcu (č. l. 466

a nasl. spisu) je zrejme, že v ňom žalobca výslovne nenamietal zamietnutie výšky úrokov v rozsahu stanovenom súdom prvej inštancie, čím takto špecifikovaná dovolacia námietka arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, nie je dôvodná (bod 20. tohto rozhodnutia).

41. Prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. je podľa názoru dovolateľa daná aj tým, že súd nepostupoval v súlade s § 51a ods. 5 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy. Dovolateľ vyjadril názor, že súd má povinnosť v prípade nejasnosti alebo neúplnosti znaleckého posudku požiadať o jeho doplnenie alebo vysvetlenie, ktoré by nejasnosť alebo neúplnosť odstránilo, prípadne pribrať iného znalca. Okresný súd takto podľa dovolateľa nepostupoval a tento vadný postup konajúceho súd neodstránil ani odvolací súd. Okresný súd však označil znalecký posudok č. 63/2016 ako neschopný určiť cenu prác navyiac, a preto podľa názoru dovolateľa takýmto postupom došlo k výraznému zásahu do jeho práva na spravodlivý proces. Ohľadom dovolacej námietky

týkajúcej sa „určenia ceny prác navyiac“ a postupu súdu vo vzťahu k doplneniu znaleckého posudku dovolací súd zdôrazňuje, že túto je nutné považovať za novo uvedenú skutočnosť (tzv. „novotu“), ktorej však nemožno priznať účinky v zmysle § 366 C.s.p. s tým, že ju žalobca mohol uplatniť už v podanom odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie, čo však neurobil.

42. Podľa § 185 ods. 1 C.s.p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 C.s.p.).

43. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť.

Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C.s.p.).

44. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 384 C.s.p.).

45. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 442 C.s.p.).

46. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Zároveň dovolací súd poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/46/2017 a obdobne aj sp. zn. 4Obdo/41/2017, v ktorom uviedol, že „súd

v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania

a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli

v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení.“

47. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyslovil názor, že súd prvej inštancie procesne nepochybil, keď pri hodnotení Znaleckého posudku č. 63/2016 uzavrel, že z neho nemohol vychádzať, pretože tento pri nacenení prác navyiac vychádzal z cenovej úrovne roku 2016, avšak navyiac práce boli vykonávané v roku 2007. Odvolací súd dodal, že znalecké dokazovanie bolo jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý bolo potrebné vyhodnotiť, pričom sa odvolací súd stotožnil

so záverom okresného súdu, podľa ktorého z označeného znaleckého posudku nebolo možné vyvodiť, stanoviť obvyklú cenu diela v zmysle § 546 ods. 1 Obchodného zákonníka.

48. Dovolací súd dodáva, že súd prvej inštancie zhromažďuje dôkazy podľa procesnej iniciatívy sporových strán a tieto zhromaždené dôkazy vyhodnocuje aj v zmysle zásad hodnotenia dôkazov vyplývajúcich z ust. § 191 ods. 1 C.s.p. Hodnotiacia úvaha konajúcich súdov v prejednávanom spore zodpovedá zásadám formálnej logiky

a je aj v tejto časti preskúmateľná. Je možné uzavrieť, že konajúce súdy dali

v dôvodoch svojich rozhodnutí odpoveď, akým spôsobom hodnotili dôkazy relevantné pre zhodenie otázky základy nároku i výšky uplatneného nároku, a to aj s akcentom

na neaplikovateľnosť záverov Znaleckého posudku č. 63/2016. Dovolací súd zdôrazňuje, že znalecký posudok je jedným z dôkazných prostriedkov, ktorým možno zistiť stav veci. Aj v jeho prípade sa však aplikuje zásada voľného hodnotenia dôkazov a konajúci súd v zásade nie je obmedzovaný, ako ho má hodnotiť, keďže

aj znalecký posudok má povahu riadneho listinného dôkazu, pri ktorého hodnotení zákon súdu neukladá obmedzenie pri jeho hodnotení. Z uvedeného je zrejmé,

že je rovnako na úvahu súdu, či v prípade nejasnosti alebo neúplnosti znaleckého posudku požiada o jeho doplnenie alebo vysvetlenie, resp. zvolí iný procesný postup, z ktorého dôvodu preskúmanie (ne)správnosti hodnotenia znaleckého posudku nezakladá prípustný dôvod dovolania vyvodzovaný

ustanovením § 420 písm. f/ C.s.p.

49. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalobca mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

50. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C.s.p., odmietol.

51. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. s dôrazom na skutočnosť, že žalovanému v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

52. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.